

**Trastorn negativista desafiant (TND)
Oppositional defiant disorder (ODD)
diagnòstic i tractament**

*Dr. Jordi Sasot i Dra. Rosa Mª Ibáñez
Unitat de Paidopsiquiatria. Centre Mèdic Teknon*

CENTRO MEDICO TEKNON

ASPECTES CONCEPTUALS

Els comportaments **negativistes i desafiants** son el resultat de diversos factors associats, en els que hi poden participar els factors **biològics** del propi nen o adolescent i el seu **entorn**

CARGA GENÈTICA

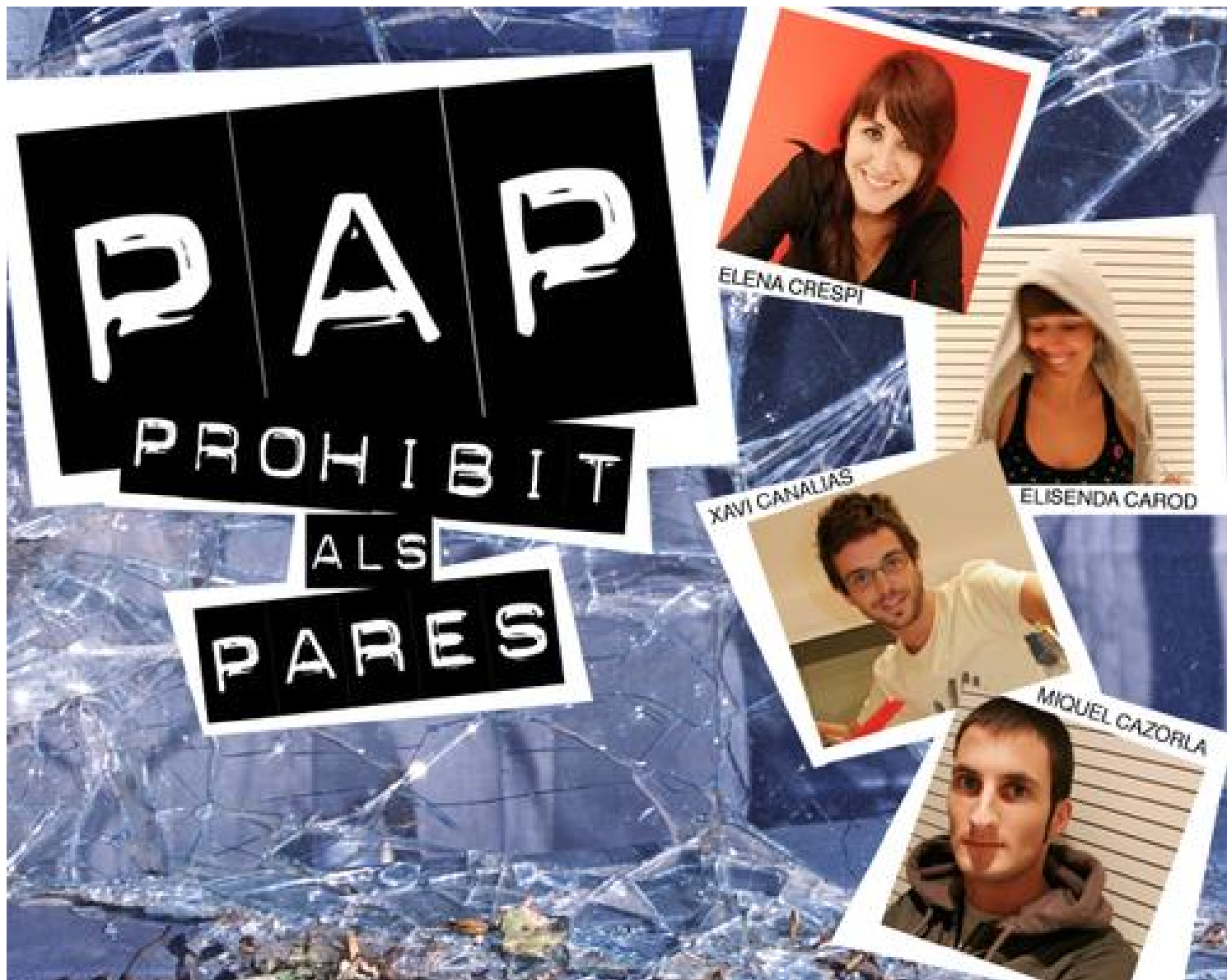

EDUCACIÓ

COM EDUCAR ELS NOSTRES FILLS?

COM EDUCAR ELS NOSTRES FILLS?

COM EDUCAR ELS NOSTRES FILLS?

COM FABRICAR PROBLEMES AVUI?

MANCA DEL TEMPS EDUCATIU

MANCA D'OBSERVACIÓ

NECESSITAT DE FILLS PERFECTES

DUBTE I POR A L'EQUIVOCACIÓ

MANCA D'ACCEPTACIÓ

SENTIMENT DE CULPA

ES DELEGA MASSA

SOBREPROTECCIÓ

SOBREPROTECCIÓ

**MANCA DE DESENVOLUPAMENT
DE LA CAPACITAT DE FRUSTRACIÓ**

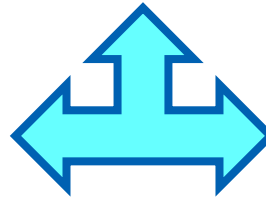
ASPECTES BIOLÒGICS

CARGA GENÈTICA

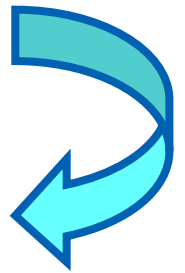

CÒRTEX PREFRONTAL

CONTROL DEL IMPULS

FUNCIONS EJECUTIVES

HABILITATS PER ANTICIPAR I ESTABLIR OBJECTIUS, AUTORREGULAR ACTIVITATS I PORTAR-LES A TERME AMB EFICIÈNCIA

Flexibilitat cognitiva

Memòria de treball

Autoregulació

Planificació i organització

Inhibició conductual

ASPECTES BIOLÒGICS

ELS DÈFICITS EN LES FUNCIONS EXECUTIVES AFECTEN LA CAPACITAT DEL NEN PER RESPONDRE DE FORMA ADAPTATIVA AL ENTORN.

MEMÒRIA DE TREBALL
Capacitat per mantindre la informació dins la ment i operar amb ella.

EL NEN AMB DIFICULTATS AMB LA MEMÒRIA DE TREBALL NO POT CONÈIXER LES CONSEQÜÈNCIES DELS SEUS COMPORTAMENTS A PARTIR DE LA SEVA EXPERIÈNCIA PRÈVIA.

NO POT ANTICIPAR-SE A LES CONSEQÜÈNCIES DELS SEUS ACTES

CONDUCTES NEGATIVISTES

ASPECTES BIOLÒGICS

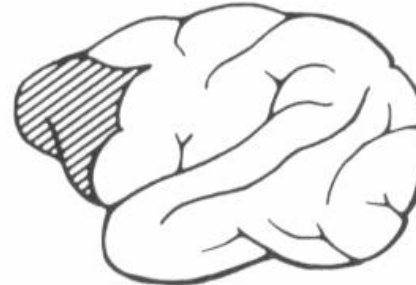
Gato

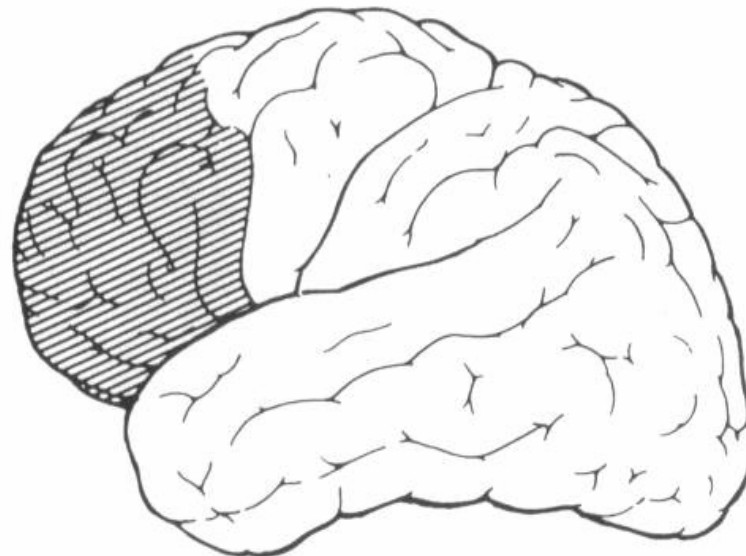
Perro

Chimpancé

Mono Rhesus

Homo sapiens

ELEVISIÓ DE CATALUNYA

ASPECTES CONCEPTUALS

DSM-IV-TR

TRASTORN NEGATIVISTA DESAFIANT

1-PATRÓ RECURRENT DE COMPORTAMENT NEGATIVISTA, DESAFIANT, DESOBEDIENT I HOSTIL AMB LES FIGURES D'AUTORITAT QUE PERSISTEIX ALMENYS SIS MESOS.

ASPECTES CONCEPTUALS

DSM-IV-TR

TRASTORN NEGATIVISTA DESAFIANT

2-CLÍNICA ACOMPANYANT(4/7):

Crisis de rebequeries.

Discussions freqüents amb els adults.

Desafiaments actius amb desobediència a les normes.

Portar a terme actes amb l'objectiu de molestar.

Culpabilitzar als altres dels propis errors o comportaments.

Sentir-se fàcilment molestat pels altres.

Mostrar-se rencorós o vengatiu.

ASPECTES CONCEPTUALS

DSM-IV-TR

TRASTORN NEGATIVISTA DESAFIANT

3-DIAGNÒSTIC DIFERENCIAL:

Trastorn depressiu

Trastorn psicòtic

Trastorn de Conducta Disocial

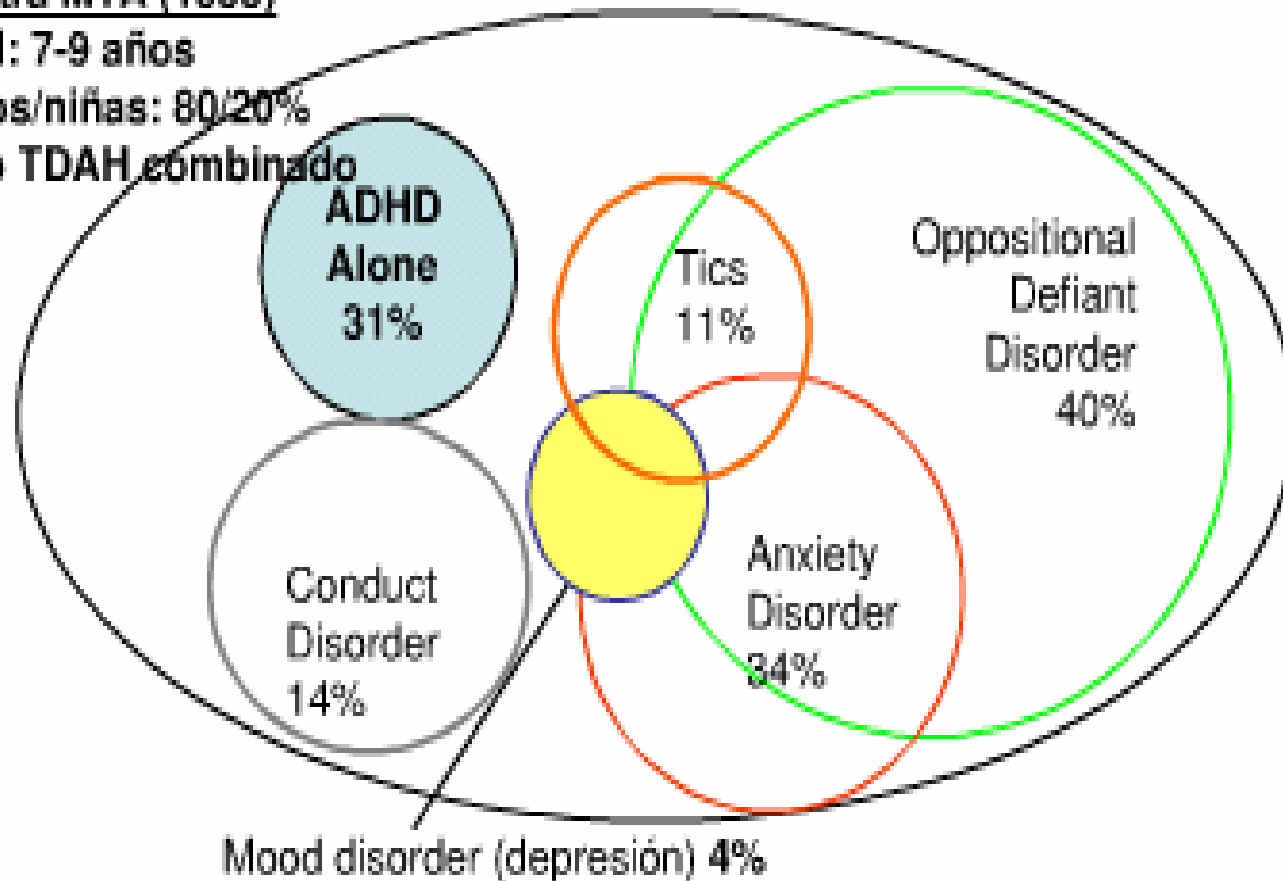
Trastorn Antisocial de la Personalitat

COMORBILITAT TND

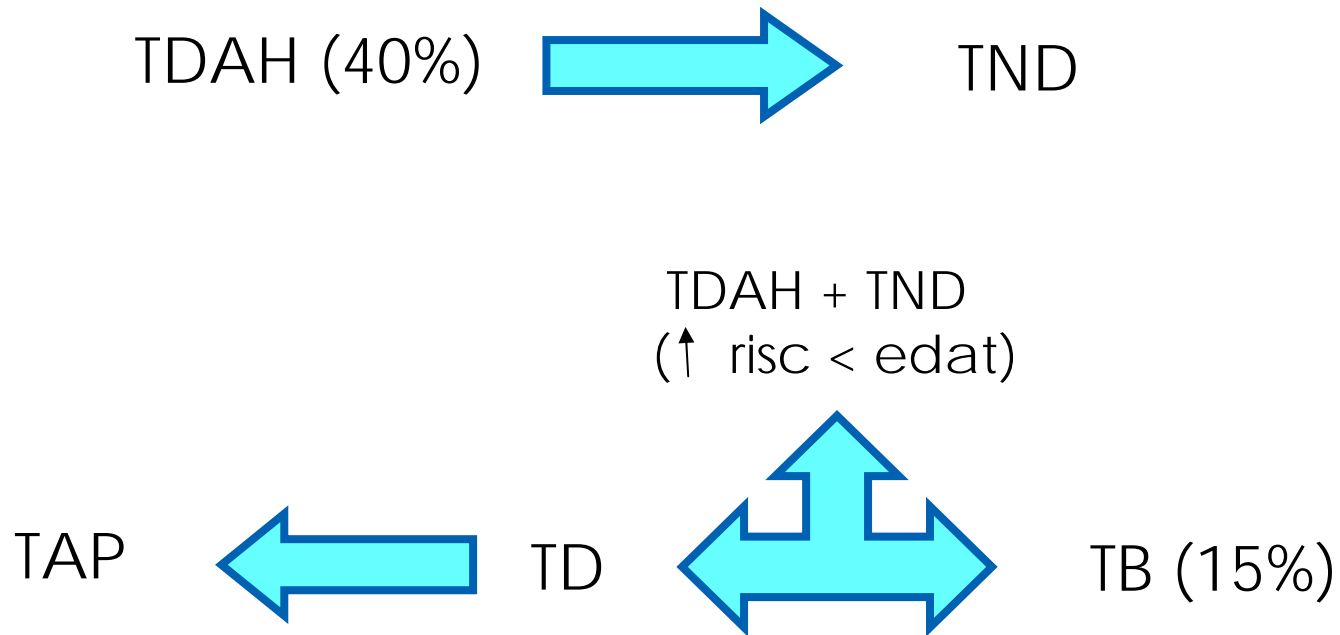
MTA Cooperative Group. Arch Gen Psychiatry 1999; 56: 1088–1096.

Muestra MTA (1999)

- Edad: 7-9 años
- Niños/niñas: 80/20%
- Sólo TDAH combinado

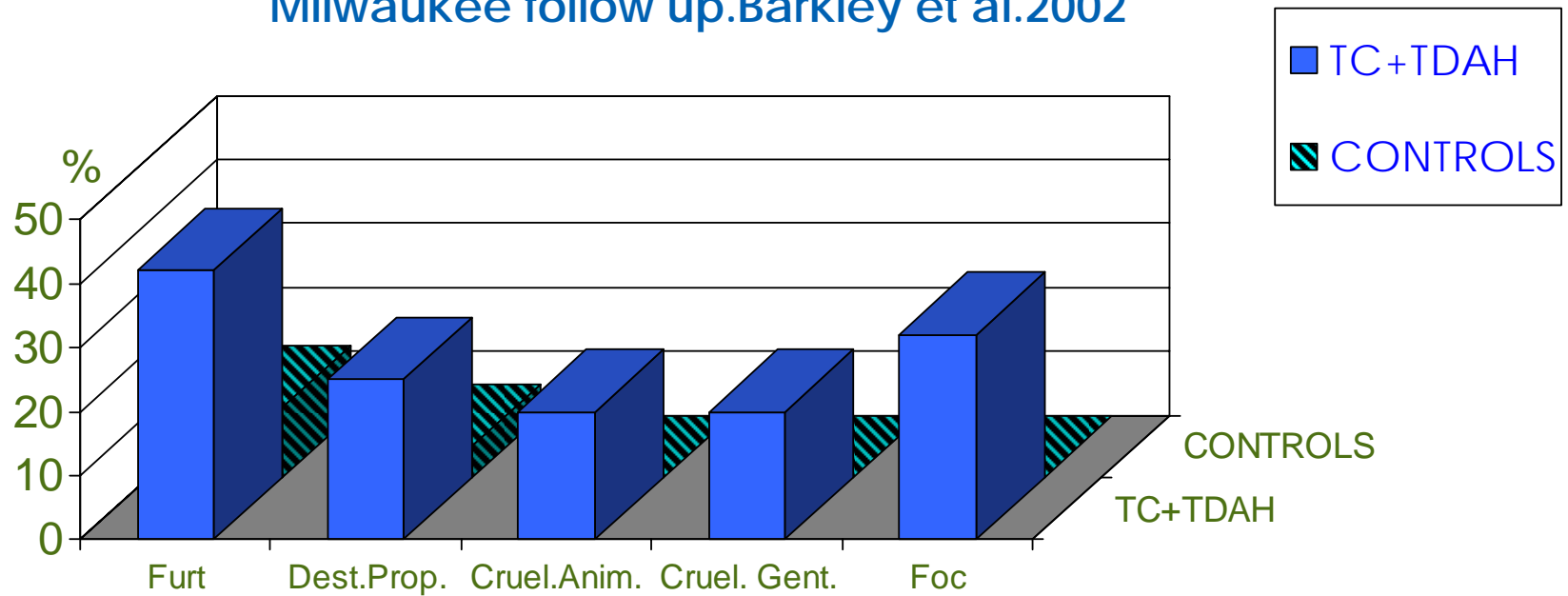
COMORBILITAT TND

COMORBILITAT TND

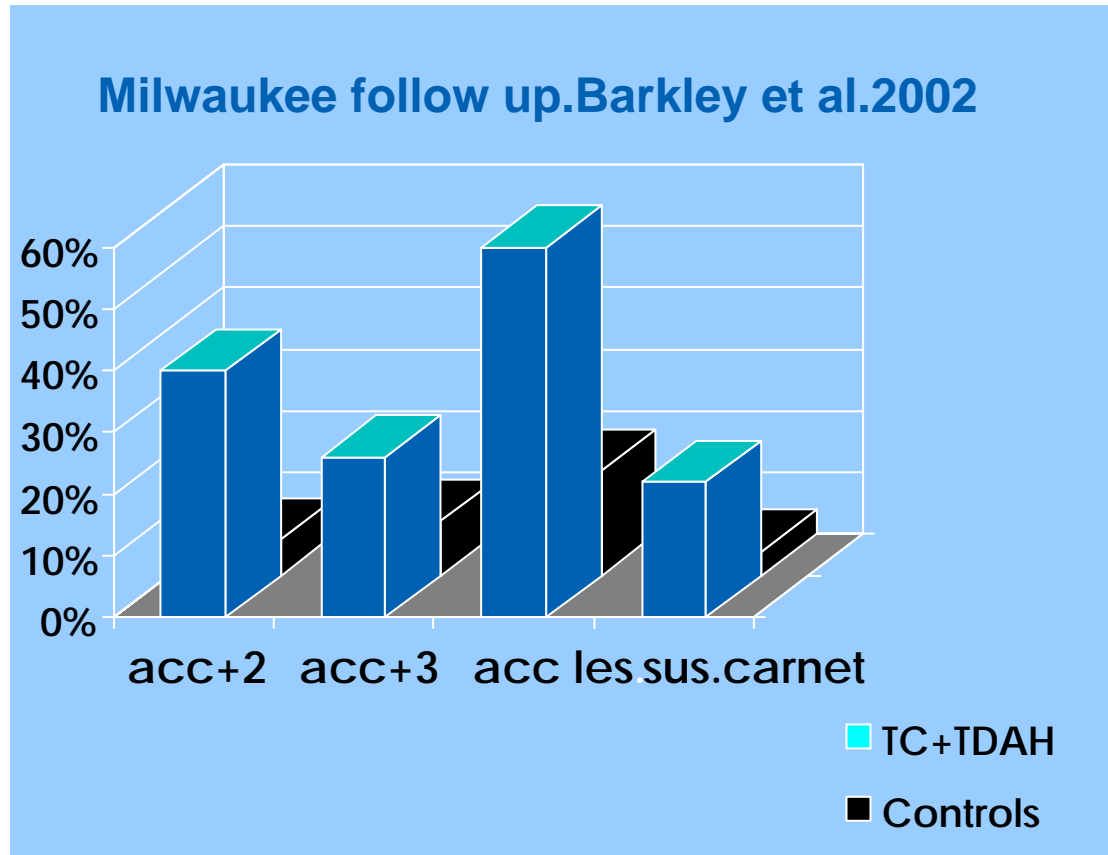
ADOLESCÈNCIA : ACTIVITATS ANTISOCIALS (>14a.)

Milwaukee follow up. Barkley et al.2002

COMORBILITAT TND

ADOLESCÈNCIA : ACTIVITATS DE RISC EN LA CONDUCCIÓ (> 16 a.)

- Condueixen pitjor, falses frenades, temps de reacció més lent
- Menys hàbits preventius per conduir
- Condueixen abans de tindre el carnet (16a)
- Més multes per excès de velocitat (4-1)

COMORBILITAT TCD

- EMBARASSOS ADOLESCENTS-VIOLÈNCIA-ACTES CRIMINALS
- DELINQUÈNCIA JUVENIL- DETENCIONS POLICIALS
- 25% DELS PRESIDARIS → TDAH + TCD
- ABÚS DE SUBSTÀNCIES - PROBLEMES DELICTIUS

NATIONAL INSTITUT OF MENTAL HEALTH. J. AM.ACAD. CHILD ADOLESC. PSYCHIATRY. 2000

PELHAM W.E. et al. AMERICAN PSYCHOLOGICAL ASSOCIATION. 1996

EYESTONE L. et al. THE BULLETIN OF THE AM. ACAD. OF PSYCHIATRY AND THE LAW. 1994

DE LA FUENTE SÁNCHEZ J.E. REVISTA DE PSIQUIATRÍA Y PSICOLOGÍA INFANTO-JUVENIL. 2001

DORELEIJERS T. EFCAP.BERLIN 2004

COMORBILITAT TND

13th International Congress

ESCAP

Florence 2007

- **Session: 'MANIA SYMPTOMS IN CHILD AND ADOLESCENTS WITH DISRUPTIVE BEHAVIOUR DISORDERS'**
- SYMPOSIUM
- **Date:** Monday, August 27, 2007 At 11:00
- **Duration:** 2 Hours
- Sala Viola, Palazzo Affari – 2nd Floor
Symposium “MANIA SYMPTOMS IN CHILD AND ADOLESCENTS WITH DISRUPTIVE BEHAVIOUR DISORDERS”
Chair: Jordi Sasot
Co-Chair: Laurence Vitulano
- 11.00 Attention deficit hyperactivity disorder and pediatric bipolar disorder: fundamental aspects - Rosa M. Ibáñez
11.30 Mania symptoms in child and adolescents with disruptive behaviour disorders –Eduard Serrano
12.00 Differences between prepubertal -versus adolescenton set bipolar disorder in a spanish clinical sample - Josè Eugenio de la Fuente

N = 50

TDAH + TND / TCD

15% TB

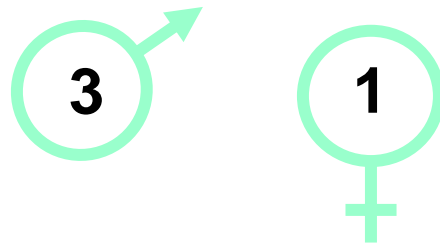
(Grandiositat, eufòria, hipersexualitat i trastorns de la son)

EPIDEMIOLOGÍA

La **prevalència del TND** es troba depenent del rigor diagnòstic de la mostra estudiada entre el 2 i el 16 % de la població.

Els pacients de causa fonamental biològica i no de causa predominant educativa presenten una prevalència no superior al **3 %**.

nens/nenes & nois/noies

(Sols dins l'infància, a l'adolescència la relació es més equivalent)

CURS EVOLUTIU

INICI < 8 anys → > 3.5 anys
<12 anys

TND TD

(↓ risc > 12 a.)

(↑ risc a menor edat d'inici)

DIAGNÒSTIC

MULTIDISCIPLINARI: PSIQUIATRA+ PSICÒLEG

A Anamnesi oberta → Pares : salut mental / antecedents familiars

B Entrevista oberta amb el nen / adolescent

impulsivitat / conductes negativistes i desafiants / autoestima

C Opinió del mestre (Qüestionaris: CBC Achenbach, etc)

DIAGNÒSTIC

ANAMNESI TND

- Crisis de rebequeries.
- Discussions freqüents amb els adults.
- Desafiaments actius amb desobediència a les normes.
- Portar a terme actes amb l'objectiu de molestar.
- Culpabilitzar als altres de les propies errades o comportaments.
- Sentir-se fàcilment molestat pels altres.
- Mostrar-se rencorós o vengatiu.

DIAGNÒSTIC

ENTREVISTES ESPECÍFIQUES : NIMH DISC-IV

CAPA

DICA

ESTUDIS DE NEUROIMATGE / NEUROFISIOLÒGICS

ESTUDI PSICOMÈTRIC : IMPULS / EMOCIONS / AFECTES

COGNICIÓ / CONDUCTA ADAPTATIVA

TRETS DE PERSONALITAT

TRACTAMENT TND

MULTIMODAL

- **PSICOEDUCATIU** → Pares / Mestres
- **PSICOTERAPÈUTIC** → Orientació cognitiva-conductual
- **PSICOFARMACOLÒGIC** → Antipsicòtics / Anticomicials

TRACTAMENT PSICOEDUCATIU TND

Es fonamental transmetre tant a pares com a mestres una línia educativa clara a seguir.

Comencem pel que No es pot fer:

No entri en una lluita de poders per guanyar o dir la darrera paraula, fen sentir al nen o al adolescent que nosaltres, els adults, tenim el poder.

No promogui la argumentació o la discussió davant una situació específica amb el fi de convènce'l de que nosaltres, els adults, tenim la raó.

No critiqui ni utilitzi formes de comunicació de caràcter agressiu.

No es confronti amb el nen o el adolescent davant moments de crisi.

No obligui al nen o al adolescent a canviar la seva conducta en els moments en que estigui alterat.

No utilitzi els càstigs en els moments de conflicte.

No pregunti per què?,(vostè te que conèixer la resposta).

TRACTAMENT PSICOEDUCATIU TND

Per aconseguir una actitud favorable del nen o adolescent, aquest te que percebre dels seus educadors el següent:

Que es respectat i acceptat i que com a persona no es criticat ni rebutjat (el que no s'accepta es, sols la seva conducta)

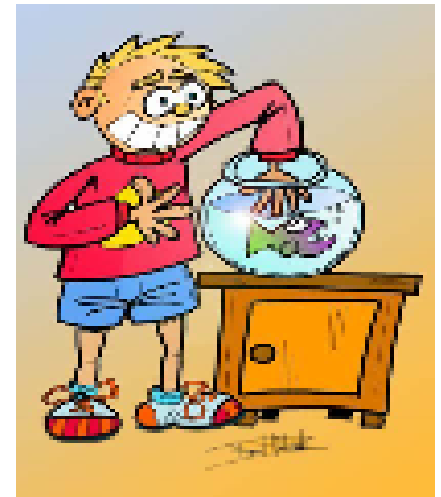
Que es tingut en compte en la solució del problema (presentant el adult les propostes i fent en tot moment seves les del propi nen o adolescent)

Que la solució no es imposada, sempre es negociada (en la intervenció hi ha convenciment, mai imposició).

Que la intervenció educativa va en el seu benefici (es te que transmetre que el compliment de les normes va en benefici del propi nen o adolescent).

COM DONAR ORDRES EN MOMENTS DIFICILS?

- Mirar als ulls
- Actuar amb fermesa
- Si es un nen petit i te una rebequeria, esperi a que es calmi.
- Asseguris de que comprendrà la ordre dient de nou el que vostè ha dit.
- L'ordre te que ser única, clara i concreta.
- L'ordre te que indicar clarament el que es desitja que es fagi.
- L'ordre no pot ser donada com un favor o una pregunta
- Sempre es te que donar un temps pel compliment de l'ordre.

TRACTAMENT PSICOTERAPÈUTIC TND

PSICOTERÀPIA D'ORIENTACIÓ COGNITIVA-CONDUCTUAL

PARES

NENS/ADOLESCENTS

TRACTAMENT PSICOTERAPÈUTIC TND

ENTRENAMENT DE PARES

“DEFIANT CHILDREN”

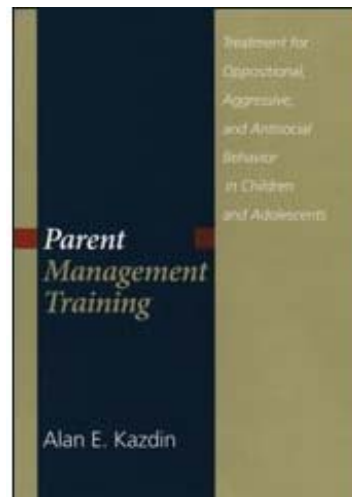
Barkley

“COLLABORATIVE PROBLEM SOLVING”

Greene

“PARENT MANAGEMENT TRAINING”

Kazdin

TRACTAMENT PSICOTERAPÈUTIC TND

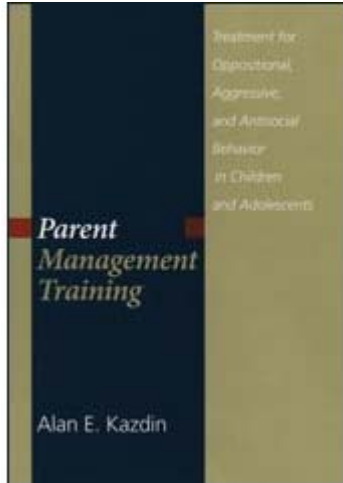
PSICOTERAPIA DE NENS / ADOLESCENTS (cognitiva-conductual)

“ ENTRENAMENT D´HABILITATS COGNITIVES
PER NENS I ADOLESCENTS AMB TND “

Kazdin

TRACTAMENT PSICOTERAPÈUTIC TND

SITUACIONS FREQUENTS

REBEQUERIES

QUEIXES , PLORS

CRITS,SOROLLS PRVOCADORS

INCAPACITAT PER REALITZAR UNA
TASCA EN SOLITARI

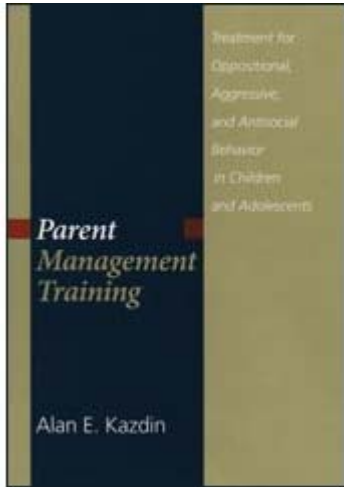
UTILITZAR UN LLENGUATGE OFENSIU

ESCARNIR LA FIGURA DEL ADULT

INTERROMPRE

NO FER CAS A UNA ORDRE CONCRETA

TRACTAMENT PSICOTERAPÈUTIC TND

APRENDRE A IGNORAR

IGNORAR-LO

NO MIRAR-LO

NO PARLAR-LI

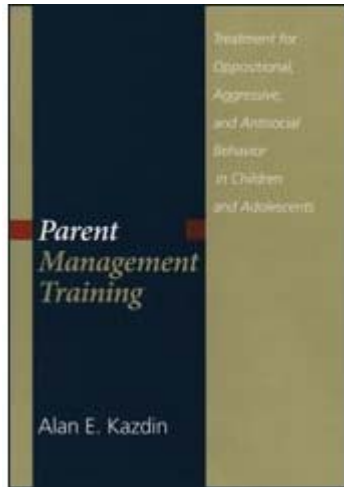
NO SOMRIURE

GIRAR-SE, MARXAR DEL LLOC

PARLAR AMB UN ALTRE PERSONA

ATENDRE A UN ALTRE ACTIVITAT

TRACTAMENT PSICOTERAPÈUTIC TND

ATENDRE AL OPOST POSITIU

PRESTAR ATENCIÓ

MIRAR-LO

PARLAR-LI

SOMRIURE

GRATIFICAR VERBALMENT

FER-LI PREGUNTES

ABRAÇADA AFECTIVA

TRACTAMENT PSICOFARMACOLÒGIC TND

Antipsicòtics atípics : Risperidona
Aripiprazol

Antiepilèptics: Ac. Valproico
Topiramet
Oxacarbamacepina

Psicoestimulants: Metilfenidat

BIBLIOGRAFÍA PER PROBLEMES DE COMPORTAMENT

SABER DIR NO

Asha Phillips – Editorial Empúries

EDUCAR ELS FILLS CADA DIA ÉS MÉS DIFÍCIL

Folch i Camarasa – Eumo editorial

LÍMITES A LOS NIÑOS: CUÁNDO Y CÓMO

C. Nitsch y C. Von Schelling - Medici

EL NIÑO FELIZ, SU CLAVE PSICOLÒGICA

Dorothy Corkille – Editorial Gedisa

CON EL CARIÑO NO BASTA

Nancy Samalin - Medici

APRENDER NORMAS Y LÍMITES

Annete Kasdt-Zahn - Medici

NORMAS EDUCATIVAS PARA PADRES

Nan Silver – Editorial Oniro

NIÑOS FELICES

V. Bronstein y R. Vargas – RBA editores

QUÉ HAY QUE ENSEÑAR A LOS HIJOS

Victòria Camps – Plaza y Janés bolsillo

ENTRE PARES I FILLS

Carme Thió – Barcanova Educació

